Вступне слово голови Ради ботанічних садів України, члена-кореспондента НАНУ ЧЕРЕВЧЕНКО ТЕТЯНИ МИХАЙЛІВНИ на відкритті Сесії Ради ботанічних садів 23 травня 2001 року

Шановні колеги!

Нам випало велике щастя зустрітися з вами в прекрасному, унікальному, всесвітньо відомому Біосферному заповіднику "Асканія-Нова" ім. Ф.Е. Фальц-Фейна. В заповіднику, який є національним багатством і гордістю України. Адже його степова рослинність займає 87% цілини, яка, на щастя, існує без надмірного втручання людини. На жаль, інтенсивна господарська діяльність людства в цілому відбивається на структурно-функціональній цілісності біосфери. Сьогодні нависла реальна небезпека порушення екологічного балансу, що може стати катастрофою, тобто неможливістю існування людини в біосфері Землі. А тому невідкладним завданням біологічної науки є розробка теоретичних принципів і механізмів підтримання стійкості екосистем та наукових основ збереження різноманітності біоти в умовах антропогенного впливу на природні комплекси. Адже біорізноманіття – це ключова якість біосфери, що забезпечує її стійкість і стабільність.

Хочу підкреслити, що в останнє десятиліття XX сторіччя, особливо після підписання на конференції ООН в травні 1992 року Конвенції щодо збереження біорізноманіття, світове наукове товариство значно активізувало свою діяльність, направлену на збереження і раціональне використання генетичних ресурсів живого світу. Думаю, що ви всі добре пам'ятаєте, як детально ця проблема розглядалася на Всесвітньому конгресі в Ріо-де-Жанейро. Всі матеріали цього конгресу свідчать про небезпідставну тривогу видатних вчених-біологів. Вони підкреслюють, що ця проблема не відноситься до типу тих питань, які можна розв'язати одноразово чи за якийсь обмежений проміжок часу. Вирішення проблеми збереження та збагачення генетичного різноманіття вимагає і вимагатиме надалі постійної уваги, зусиль і матеріальних затрат. Щоправда, вчені світу поки що вважають, що наявне біологічне різноманіття ще близьке до природної норми, що ми якраз стоїмо на межі, за якою може розпочатися катастрофа.

Що стосується України, то вона у флористичному відношенні одна з найбагатших країн Європи – в її біоті нараховується понад 10 тисяч видів рослин. Так що охороняти і вивчати в Україні є що, але стратегія ботанічних садів і дендропарків України в даний час

направлена, в першу чергу, на попередження зникнення багатьох видів рослин і ландшафтів. Ці наукові установи виконують потрійну функцію: ключову роль в інтродукції та поширенні рослин, збереження та розмноження *in situ,* збереження та розмноження *ex situ*. За нашими даними, майже в кожному ботанічному саду і дендропарку уже створені ділянки для вирощування і поширення рослин, що включені до Червоної книги – це вже велика справа. Вважаю, що надзвичайно важливо те, що всі ботанічні сади і дендропарки відгукнулися на пропозицію бюро Ради ботанічних садів і дендропарків визначитися, які червонокнижні види їхнього регіону вони будуть охороняти, вивчати їх біологію і розробляти технологію культивування з метою реінтродукції в ті ж самі регіони. Таким чином, можна бути впевненим, що ендеми, релікти, рідкісні види рослин займуть чільне місце під опікою біологів, ботаніків і збережуться для прийдешніх поколінь, будуть створювати рівновагу в рослинному світі, що вкрай необхідно для нормальної життєдіяльності людини.

Сьогодні ми з вами знаходимося в збереженому храмі Природи. Це один з найважливіших храмів в Україні. Я бажаю вам ніжно очима доторкнутися до цієї, практично первозданної рослинності, прослухати доповіді і нести в серцях людям віру і надію на те, що ми зробимо з вами вагомий внесок в збереження біорізноманіття рослинного світу, і зусиллями наших професіоналів-інтродукторів і селекціонерів збагатимо його уже в наших культурфітоценозах.

Успіхів вам в роботі Сесії Ради ботанічних садів та дендропарків України.